

Ons Zwolle van morgen
Doet u mee?

Zwolle: klimaatbestendige groeistad

Zwolle heeft als hoofdstad van Overijssel een belangrijke positie. De stad groeit en is economisch krachtig. Dat is het resultaat van jarenlange samenwerking met de regio en de provincie, en met ondernemers en onderwijs. Wij hebben samen geïnvesteerd in deze bruisende stad en economische hotspot van de provincie. Nu staat de stad voor een volgende stap in haar verstedelijking. Wij willen ons positioneren als klimaatbestendige groeiregio.

Een regio waar je wilt wonen en waar volop werk is voor iedereen. Waar stad en platteland met elkaar verweven zijn. Waar het dorp profiteert van de voorzieningen van de stad, zodat we krimp tegengaan. Waar de delta zorgt voor een uitstekend leefklimaat. Wij willen de vierde economische regio worden, naast Amsterdam, Rotterdam/Den Haag en Eindhoven. Zo versterken we de verbinding tussen Overijssel en de Randstad.

Wij staan voor grote maatschappelijke uitdagingen. Niet alleen Zwolle, maar alle gemeenten in Overijssel. Het gaat dan om uitdagingen als circulaire economie, digitale transitie en met name de grootste opgave, de energietransitie. Op deze thema's werken wij nu al intensief samen met de provincie en we zullen dat de komende jaren ook blijven doen.

Verschil maken

Op drie thema's willen wij voor de provincie het verschil maken om daadwerkelijk klimaatbestendige groeistad te worden.

1. Economisch krachtige stad

Hoe creëren we een toekomstbestendige economie waarin iedereen meedoet?

2. Groeistad

Hoe maken wij de groei van de stad mogelijk?

3. Klimaatbestendige stad

Hoe geven wij antwoord op de klimaatverandering?

Het zijn uitdagingen die niet ophouden bij de grenzen van de stad. En waarvan de oplossingen ook liggen in de omringende dorpen en steden. Gezamenlijk pakken we de uitdagingen op, in de regio én in de provincie. Deze uitdagingen vragen om investeringen om verdere groei te realiseren, vernieuwing teweeg te brengen en de arbeidsmarkt op verandering voor te bereiden. Het vraagt ook om het faciliteren van de groei. Te investeren in fysieke maatregelen, gebiedsontwikkeling en mobiliteit. Het vraagt

Doet u met ons mee om
Zwolle haar volgende stap te
laten zetten?

om een woonomgeving die is aangepast aan klimaatverandering, waar de kansen van klimaatverandering zijn gepakt en de bedreigingen zijn opgevangen.

Tot slot

Wij kennen de provincie Overijssel als partner waarmee we al veel hebben bereikt. Mede door de inzet van de provincie in de IJsselvechtdelta is de regio koploper op het gebied van klimaatadaptatie. De samenwerking op de Human Capital Agenda heeft met inzet van de provincie geleid tot een regionaal investeringsprogramma. We hopen dat dit uiteindelijk leidt tot een regiodeal met het rijk. Voorbeelden waaruit blijkt dat wij elkaar versterken en hard nodig hebben. Wij vragen u dan ook: doet u met ons mee om Zwolle haar volgende stap te laten zetten?

Regio Zwolle

De stedelijke ontwikkeling van Zwolle houdt niet op bij de gemeentegrenzen. De economie van Zwolle is sterk afhankelijk van de inwoners uit de regio. Zowel werknemers als consumenten komen uit de regio.

Voor Zwolle is een krachtige regio daarom ook van essentieel belang. Wij voelen ons (mede)verantwoordelijk om ook de regio een stap verder te laten zetten. Wij zijn blij met de gemeenschappelijke ambitie van de regio om zich te blijven positioneren als economische kernzone. Met als uitgangspunt: Gunnen, Groeien en Grensontkennend werken. Wij zijn blij dat de provincie Overijssel de Regio Zwolle al jaren ondersteunt en constructief meewerkt aan een slagvaardige en dynamische regio. Wij vragen u die rol te blijven vervullen, ook in uw relatie met de andere provincies waar de Regio Zwolle onderdeel van uitmaakt.

De ambities die wij u hier voorleggen zijn in het belang van stad, regio én provincie.

Een economisch krachtige stad

Opgave

Zwolle behoort tot de economische en innovatieve top 10-steden van Nederland (Toplocatie onderzoek, Elsevier/Bureau Louter 2017) en Noord-Overijssel is de snelst groeiende regio buiten de Randstad (CBS, 2018). Het vasthouden van deze economische topositie is niet vanzelfsprekend. De economie verandert snel onder invloed van diverse factoren, zoals technologisering, robotisering en flexibilisering. Dit betekent dat de economie en beroepsbevolking van Zwolle zich moeten aanpassen. Bovendien vraagt het accommoderen van de groei om een sterke economische structuur.

Een economisch sterke stad vraagt om vernieuwing, innovatie en kennis. Om dat waar te kunnen maken, is het van belang om ook meer

Zwolle wil zich ontwikkelen tot de vierde economisch regio van Nederland

banen in het hogere segment te realiseren. Dat biedt kansen om hogeropgeleide jongeren aan de regio te binden. Het biedt ook mogelijkheden om doorgroei te realiseren voor mbo'ers naar een hoger gekwalificeerde functie. Wij moeten inzetten op innovatie in specifieke sectoren.

Om de kenniswerker van de toekomst te kunnen boeien en binden is een aantrekkelijk artistiek en cultureel stedelijk klimaat van groot belang. De optie van een cultureel aanbod in de onmiddellijke nabijheid is een zwaarwegende factor voor hoogopgeleiden om zich in een stad of regio te vestigen.

Een van de grootste opgaven voor de toekomstbestendigheid van onze economie is de beschikbaarheid van mensen die goed toegerust zijn op de snelle veranderingen op de arbeidsmarkt en de maatschappelijke opgaven waar wij voor staan. Hierbij is investeren in wendbaarheid en inclusiviteit van essentieel belang.

Ambitie Zwolle

Zwolle wil zich ontwikkelen tot de vierde economische regio van Nederland. Wij blijven daarom ruimte bieden aan ondernemers en ondernemerschap. Samen met onze onderwijsinstellingen en ondernemers werken we aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat, waarin we bijzondere aandacht geven aan de nieuwe economie. Met onze partners in de regio werken we aan een sterk ecosysteem voor starters en start-ups. Maar ook bestaande bedrijven worden gestimuleerd om te innoveren.

Wij hebben de ambitie om hoogwaardige technologische broedplaatsen te creëren met een scherp innovatief profiel en grote aantrekkingskracht en uitstraling (topinnovatiecentra). Plekken waar een nieuwe economie ontstaat én waar nieuwe competenties worden aangeleerd.

We zien als stad kansen én de behoefte aan groeisectoren zoals de creatieve industrie en de e-commercesector. Samen met onze partners uit de multiple helix willen we nieuwe initiatieven stimuleren, die de Zwolse economie nog verder tot bloei kunnen brengen. Een sterke culturele sector en groeiende creatieve industrie, in nauwe samenwerking met onderwijs, bieden een duidelijke toegevoegde waarde als het gaat om de vernieuwingskracht van de huidige economie.

Daarom hebben wij ook mede het profiel van de stedelijke cultuur van de Regio Zwolle opgesteld.

Wij willen in 2022 een stad zijn met een sterke arbeidsmarkt waar werkzekerheid centraal staat. Er moeten voldoende gekwalificeerde mensen en arbeidskrachten beschikbaar zijn. Daarbij doet iedereen mee, telt elk talent en krijgt iedereen ruimte om zich te ontwikkelen (inclusieve arbeidsmarkt). De uitdaging is om ervoor te zorgen dat mensen en organisaties voorbereid zijn op permanente ontwikkelingen en veranderingen in het werk.

Investeringsopgave

Een innovatieve stad en regio vraagt om langdurige ondersteuning. Wij willen daarom blijvend investeren in topinnovatiecentra waar ondernemers en onderwijs werken aan innovatie op het gebied van kunststoffen (Polymer Science Park), zorg en gezondheid (Health Innovation Park), klimaatadaptatie (Climate Campus) en energietransitie (Enexis).

Met financiering van de multiple helix werken we gezamenlijk aan de uitvoering van de Human Capital Agenda, waarbinnen de thema's beschikbaarheid, wendbaarheid en inclusiviteit centraal staan. Met overheden, ondernemers, onderwijsinstellingen, vakbewegingen en het UWV werken we samen aan oplossingen voor de arbeidsmarkt van morgen, waar opleiden en ontwikkelen van werkgevers, werknemers en werkzoekenden centraal staan. We gaan investeren in werkenden met en zonder een startkwalificatie, startende professionals en vakkrachten, werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt en bijzondere doelgroepen, zodat iedereen mee kan doen.

Polymeer Science Park

Wij zijn blij dat de provincie heeft besloten mee te investeren in deze agenda.

De ambities op de gebieden innovatie, cultuur en human capital zijn gedeelde ambities. De afgelopen jaren hebben wij samen met de provincie en de regio op deze thema's ingezet. Wij willen dit de komende jaren ook weer gezamenlijk doen.

Wij vragen u om samen met ons te investeren in:

- innovatie, vernieuwend ondernemerschap en start-ups;
- de culturele, creatieve industrie en het profiel van de stedelijke cultuur van de Regio Zwolle;
- human capital en de regiodeal.

Een groeiende stad

Opgave

Voor de economische positie van de stad en regio is het werken aan stedelijkheid van groot belang. Stedelijke economieën zijn productiever, groeien sneller en hebben een groter innovatief vermogen. Door de agglomeratievoordelen is het voor bedrijven interessant om gevestigd te zijn in steden.

Daarnaast is met name de jongere generatie hoogopgeleide kenniswerkers in Nederland (hoog)stedelijk georiënteerd (Kracht van Oost, 2017). Deze groep kan de stad veel brengen, vooral waar het gaat om innovatie, vernieuwing en cultuur. Voor deze groep, en daarmee ook

voor werkgevers die op deze groep jagen (war on talent), kent Oost-Nederland een concurrentienadeel. Het is daarom van belang om de stedelijke kenmerken te verstevigen. Dit versterkt tegelijkertijd de aantrekkingskracht van de regio.

Het feit dat we een van de snelst groeiende steden van Nederland zijn, brengt de nodige uitdagingen met zich mee. Zwolle wordt steeds meer onderdeel van de dynamiek van de Randstad. Er is sprake van een toenemende woningvraag, die veel verder gaat dan de natuurlijke groei. Deze woonopgave zal voor een groot deel binnenstedelijk, met name in het Centrumgebied (Spoorzone/Binnenstad),

moeten worden gerealiseerd. Het vraagt ook om een nieuw soort plekken. Plekken waar wonen en werken gemengd zijn en waar ontmoeting en interactie centraal staan in een stedelijke omgeving (het centrummilieu). De historische binnenstad is al zo'n plek en ook de Spoorzone ontwikkelt zich door tot een centrumstedelijk

Zwolle wordt steeds meer onderdeel van de dynamiek van de Randstad

gebied. In de Spoorzone komen de verschillende opgaven samen: de doorontwikkeling als tweede spoorknooppunt van Nederland, herontwikkeling van een versteend kantoorgebied naar een klimaatbestendig en levendig werk- en woongebied, het invullen van lege plekken en het verbinden van de historische Binnenstad met de Spoorzone.

Slimme mobiliteits- en parkeeroplossingen zijn hierbij de sleutel om enerzijds verstedelijking van woningen, voorzieningen en winkels mogelijk te maken, anderzijds de klimaat- en energieopgaven te kunnen halen en een vitale en leefbare stad te kunnen blijven. Daarnaast vraagt de groei om een stevige, multimodale en slimme infrastructuur, waarbij we als regio niet alleen regionaal goed verbonden zijn, maar ook (inter)nationale bereikbaarheid, met de randstad en andere stedelijke netwerken, essentieel is (onderzoek Kracht van Oost).

De opgave voor Zwolle wordt om de groei van de stad te accommoderen, de bereikbaarheid naar de regio en daarbuiten te waarborgen en een aantrekkelijk woon- en leefklimaat te creëren voor jong en oud.

Ambitie Zwolle

Centrumgebied (Spoorzone/Binnenstad)

De woonopgave van Zwolle richt zich op het bestaand stedelijk gebied en concentreert zich in het Centrumgebied (Spoorzone/Binnenstad) van Zwolle. De provincie Overijssel, NS, ProRail en de gemeente Zwolle investeren momenteel fors in het toekomstbestendig maken van de Spoorzone, het tweede grootste spoorwegenknooppunt van Nederland. Lokale, regionale en nationale verbindingen lopen hier dwars door elkaar.

Er zit een enorme ontwikkelpotentie in dit honderd hectare grote gebied op een goed multimodaal ontsloten locatie. Zwolle wil deze ruimte inzetten om zowel nieuwe bedrijvigheid als een deel van de verstedelijkingsopgave van Zwolle te realiseren. Samen met de binnenstad moet de Spoorzone een dynamisch, hoogstedelijk gebied worden, dat in verbinding staat met alle delen van de stad, de regio én het land. Wij gaan uit van een regio in balans, een netwerk van aantrekkelijke levendige steden en dorpen, onderling verbonden via een fijnmazige mobiliteitsstructuur, met railverbindingen in alle windrichtingen, waarbij het Centrumgebied het centrale hart vormt. Bij het Centrumgebied is niet 'slechts' sprake van gebiedsontwikkeling.

Het gebied biedt kansen om de gewenste economische vernieuwing te creëren, bijvoorbeeld in ontwikkelingen als Perron038.

Mobiliteit

Zwolle heeft een sterke reputatie als het gaat om verkeer. Deze uitgangspositie geeft ons een solide basis om de groei aan mobiliteit op een duurzame manier te faciliteren. De ambitie is om mobiliteit slimmer, schoner en veiliger te maken, door in te zetten op de gebruiker, gedrag, technologie, samenwerking en infrastructuur. Op dit moment werken we hiervoor een Mobiliteitsvisie 2020-2030 uit, met de volgende ambities:

- Voldoende keuzevrijheid in mobiliteit: het juiste vervoermiddel, voor het juiste doel, voor de juiste persoon, op het juiste moment, op de juiste plek. Bijvoorbeeld door het ontwikkelen van mobiliteitspunten om de overstap van trein en bus naar deelauto en deelfiets mogelijk te maken.
- Het regionaal en interregionaal openbaar vervoer in combinatie met de fiets kan vaker concurreren met de auto, zowel qua reistijd, kosten als betrouwbaarheid.

- Multifunctionele gebiedsontwikkeling en gebiedsgerichte aanpak, bijvoorbeeld door wonen, werken en recreatie in wijken en buurten te combineren.
- Zwolle blijft wereldfietshoofdstad.
- Slimme en duurzame oplossingen voor mobiliteit, bijvoorbeeld stadslogistiek, verkeersmanagement, mobiliteitsmanagement en stimuleren van schone (deel)mobiliteit.

Investeringsopgave

De plannen voor het centrumstedelijk gebied en de aanleg van nieuwe verbindingen leiden tot grote ingrepen in de openbare ruimte en vergen de komende vijf tot tien jaar omvangrijke investeringen. De ontwikkeling van het Centrumgebied zal veelal door private partijen ingevuld moeten worden. Tegelijkertijd vraagt het van overheden ook (financiële) inzet. Met hoge ambities, beperkt gemeentelijk grondeigendom en een lange planhorizon vergt deze ontwikkeling financieel een nieuwe manier om met het gebied om te gaan. Het vraagt ook investeringen door

de overheid in planontwikkeling en in het gebied zelf (infrastructuur en stimuleren mobiliteits- en duurzaamheidsopgaven).

Het biedt tegelijkertijd de kans om integraal te investeren in de verstedelijkingsopgave, klimaatadaptatie, energietransitie en de omslag naar een nieuwe economie en slimme mobiliteit. We willen op zoek naar nieuwe modellen om investeringen in de stad mogelijk te maken.

De groeiende mobiliteitsbehoefte vraagt investeringen op het gebied van infrastructuur, gedragsbeïnvloeding, technologie en samenwerking met partners. Op landelijk en regionaal niveau wordt samen met partners in de regio aandacht gevraagd voor de vervoersassen die Zwolle nu en in de toekomst bereikbaar houden, bijvoorbeeld de A28, A50, N50/A6 en de N35. Behalve de aandacht voor het uitbreiden van de capaciteit op het hoofdwegennet, zijn andere investeringen gericht op de korte termijn van groot belang. De groei aan mobiliteit vraagt de komende jaren bijzondere aandacht voor de aanpak van alternatieven voor (solo) autogebruik en nieuwe vormen van stadsdistributie, verdere intensivering van onze kracht als wereldfietsstad en de inzet van (big) data voor mobiliteitsoplossingen.

De opgaven waar de stad voor staat zijn zo omvangrijk dat ze alleen slagen met een gezamenlijke inzet van middelen van gemeente, provincie en rijk, waarbij het naast geld, ook gaat om experimenteerruimte. De Nationale Omgevingsvisie, de Omgevingsagenda Oost en de provinciale Omgevingsvisie kunnen de basis vormen voor die nieuwe financieringswijze.

Met deze integrale aanpak komen we tot 'de nieuwe stad'. Een uitdaging met veel betrokken partijen, waarbij we ook graag de denkkraft en ondersteuning vanuit het rijk en de provincie willen inzetten. Dit is hét gebied waarop we als stad en regio onze ambities willen laten landen en zichtbaar maken.

Wij vragen u om samen met ons te investeren in:

- het Centrumgebied (Spoorzone/ Binnenstad) van Zwolle als dynamisch hoogstedelijk gebied met een sterk bovenregionaal voorzieningenniveau;
- de bereikbaarheid en mobiliteit van Zwolle.

Een klimaatbestendige stad

Opgave

Voor de gewenste economische groei en stedelijke ontwikkeling is aandacht voor klimaatverandering essentieel. Extremer weer — wateroverlast, hitte, aanhoudende droogte en gevolgen van overstromingen — heeft grote gevolgen voor de fysieke leefomgeving, de manier waarop wij wonen, leven en werken. Een mogelijk versnelde zeespiegelstijging, hoosbuien en de droogte van 2018 laten zien dat er een systeemomslag nodig is. Voor de stad Zwolle vraagt dit om extra aandacht. Het water komt van vijf kanten op de stad af (via de rivieren, de weteringen, het IJsselmeer, door hoosbuien en vanuit de ondergrond vanaf de Veluwe). Naast water hebben delen van de stad ook te maken met hittestress door verstening van wijken. Deze situatie maakt de urgentie voor Zwolle duidelijk. Een unieke situatie die niet vergelijkbaar is met andere delen van het land, uitgezonderd Dordrecht.

De wateropgave vraagt om een bovenregionale integrale systeembenadering (waterveiligheid, wateroverlast, droogte, gevolgen van

overstromingen, bodemdaling), waarbij rivieren, weteringen én stad en landelijk gebied als één landschap worden gezien. Wanneer wij niets doen heeft in 2050 ons (regionale) watersysteem het einde van haar capaciteit bereikt.

Het water komt van vijf kanten op Zwolle af

Dé opgave voor Zwolle en de regio in de komende decennia is de stedelijke en economische groei hand in hand te laten gaan met de noodzakelijke aanpassing aan het veranderende klimaat. En daarmee vorm te geven aan het toekomstige robuuste landschap van Nederland.

De ongewenste gevolgen van het broeikaseffect, mede veroorzaakt door het gebruik van fossiele energie, worden, zoals hierboven al geschetst, steeds duidelijker en zichtbaarder. Daarnaast raken fossiele energiebronnen op binnen circa zestig jaar. Het creëren van een klimaatadaptieve stad kan daarom niet zonder ook te investeren in het voorkomen van klimaatverandering (mitigatie). De transitie naar nieuwe vormen van energie is in volle gang, ook in Zwolle. De komende jaren willen we specifiek inzetten op een eeuwenoude natuurlijke hulpbron: water.

Ambitie

De regio Zwolle is als delta Nederland in het klein. Een ideaal living lab: zowel qua stedelijk netwerk, landschap, samenleving als governance. De IJssel-Vechtdelta is al jaren een landelijke proeftuin voor waterveiligheid en klimaatbestendigheid. Samen met de regio Twente werken we in een living lab aan het Deltaprogramma

Ruimtelijke Adaptatie. Mede dankzij de vruchtbare samenwerking van de overheden is de regio koploper geworden op het gebied van klimaatadaptatie. Als stad willen we die positie de komende jaren verstevigen met drie ambities:

- In 2020 is klimaatadaptatief bouwen en ontwikkelen het nieuwe normaal in Zwolle.
- Zwolle is in 2050 klimaatbestendig ingericht en daarmee veilig voor overstromingen en aangepast aan extreem weer.
- Zwolle verzilvert de kansen die klimaatbestendige ontwikkeling biedt.

Dé opgave voor Zwolle en regio is de stedelijke en economische groei hand in hand te laten gaan met de noodzakelijke aanpassing aan het veranderende klimaat

We zien de noodzakelijke omslag naar een duurzame stad niet alleen als iets wat moet, maar vooral als een kans: een mogelijkheid om sociale en economische meerwaarde te creëren voor Zwolle. Deze omslag vraagt om visie, lef en vooral doen. Het vraagt om een wenkend perspectief dat mensen in beweging zet in plaats van de transitie als een last te zien. Verduurzaming betekent werken aan de nieuwe economie en sociale kansen benutten.

Zwolle werkt, naast het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering (adaptatie), ook aan het beperken van klimaatverandering. Wij hebben als ambitie om als stad 25% minder CO₂ uit te stoten en 25% duurzame energie op te wekken in 2025 ('triple 25').

Investeringsopgave

Klimaatbestendig handelen en inrichten

De ambities vragen om forse inspanningen en een omslag in denken. In de Zwolse Adaptatie Strategie (ZAS) hebben we uitgewerkt hoe wij klimaatadaptatie willen versnellen en verbreden.

Centraal in onze aanpak staat het versterken van de groenblauwe structuur. Door haar ligging in het putje van Overijssel is Zwolle kwetsbaar voor klimaatverandering. Hogere peilen van buitenwater (invloed IJsselmeer) in combinatie met extreme regenval betekenen dat Zwolle soms zijn eigen broek zal moeten ophouden. Dit vraagt meer ruimte in de stad, in verbinding met het landelijk gebied, om water tijdelijk vast te houden, te bergen en vertraagd te kunnen afvoeren. We zijn daarbij afhankelijk van meekoppelen met investeringsmomenten van particulieren.

Wij willen echter versnellen en een extreme gebeurtenis voor zijn. Wij willen meekoppelen met de groeiende stad en daarmee de sponswerking van de stad vergroten. En waar nodig nemen wij het initiatief om nieuwe groenblauwe verbindingen te maken. De versterkte groenblauwe structuur werkt tevens als buffer bij droogte, dempt hitte en kan beperkte overstromingen uit het regionaal watersysteem opvangen. Zo ontstaat een stedelijk klimaatcasco dat toegerust is op de verandering van het klimaat. Zo ontstaat een waterrobuust Zwolle.

Economische verzilvering

Als koploper klimaatadaptatie is (de regio) Zwolle bij uitstek de plek waar gewerkt kan worden aan kennisontwikkeling en innovatieve producten. Een plek waar bedrijven, kennisinstellingen, inwoners en overheden samen werken aan de klimaatadaptatieve vraagstukken.

Zodat klimaatadaptatie ook een economische ontwikkeling in gang zet en we onze koppositie nationaal en internationaal verzilveren. Daarom is in 2018 de Climate Campus opgericht. In de komende jaren willen wij blijven investeren in de doorontwikkeling van de Climate Campus, met de overheden als kennispartner, opdrachtgever voor vraagstukken en launching customer. Dat doen we in afstemming met de werkregio Ruimtelijke Adaptatie. Gezamenlijk willen we komen tot een onderzoeks-, kennis- en investeringsagenda.

Met de ambities op het gebied van klimaatadaptatie willen wij een delta realiseren die toekomstbestendig is, waar de jongeren van nu graag oud willen worden en waardoor Overijssel de tuin van Nederland blijft. Kortom: een aantrekkelijk leef- en vestigingsklimaat, ook in de toekomst.

We willen graag samen met u versneld een volgende stap zetten in deze robuuste groenblauwe structuur. Binnen de IJssel-Vechtdelta hebben we met elkaar ervaring opgedaan in het werken als één overheid. Dit vraagt een vervolg om samen verder te werken aan regelgeving, instrumenten, draagvlak en investeringen.

Water als kans voor energietransitie

Om de noodzakelijk ambitie op het gebied van klimaatmitigatie te halen zetten we in op water als energiebron. Zo sluiten adaptatie en mitigatie naadloos op elkaar aan. Op verschillende

manieren kunnen we gebruikmaken van water: geothermie, aquathermie en zonnevelden op water. De grootschalige aanwending van duurzame waterbronnen voor de voeding van warmtenetten is nieuw, veelbelovend maar ook onzeker. De verkennende fase verrichten we nu al in nauwe samenwerking met de provincie. Deze samenwerking trekken we graag door naar de planvorming en uitvoering.

Deze gezamenlijke inzet tonen we ook al bij een aantal unieke projecten. In het project Berkum Energieneutraal willen we een bestaande wijk energieneutraal maken. Deze pilot kan hiermee een voorbeeld worden voor de aanpak van andere bestaande wijken in de stad en in de provincie. In Breezicht werken we aan een nieuwe wijk, waarin wij zowel klimaatadaptatie als energietransitie meenemen in de ontwikkeling van de wijk.

Wij vragen u om samen met ons te investeren in:

- de demonstratiedelta van de regio Zwolle;
- een waterrobuust Zwolle;
- de doorontwikkeling van Climate Campus;
- de opgaven van de energietransitie, in het bijzonder de benutting van water als warmte- en energiebron.

